

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-08-16

Diarienummer 2024-6048

Handläggare

Kristina Frisen

Telefon: 031-368 39 29

E-post: kristina.frisen@miljo.goteborg.se

Återrapportering av miljö- och klimatnämndens uppdrag att beskriva vilka tillsynsinsatser som planeras för att förebygga och minska hälso- och miljörisker av de ökande klimatförändringarna

Förslag till beslut

1. Miljö- och klimatnämnden antecknar mottagandet av informationen till protokollet.
2. Miljö- och klimatnämnden förklarar uppdraget den 24 april 2024 § 72 till miljöförvaltningen, att som ett komplement till behovsutredningen presentera/beskriva vilka tillsynsinsatser som planeras i syfte att förebygga och minska hälso- och miljörisker av de ökande klimatförändringarna, särskilt med tanke på känsliga grupper som barn och äldre, samt vilken tillsyn som ytterligare skulle kunna öka skydd och förebygga risker, fullgjort.

Beskrivning av ärendet

Den 24 april 2024 § 72, gav miljö- och klimatnämnden förvaltningen i uppdrag att, som ett komplement till behovsutredningen, presentera/beskriva vilka tillsynsinsatser som planeras i syfte att förebygga och minska hälso- och miljörisker av de ökande klimatförändringarna, särskilt med tanke på känsliga grupper som barn och äldre, samt vilken tillsyn som ytterligare skulle kunna öka skydd och förebygga risker.

Planerade tillsynsinsatser för att förebygga hälsorisker orsakade av de ökande klimatförändringarna

Tillsynen är en del i strävan att uppnå Sveriges nationella miljö kvalitetsmål. Tillsynen vi prioriterar att göra ska ha en tydlig koppling till de globala målen i Agenda 2030, de nationella, regionala och lokala miljömålen samt den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken. Således ska det nationella miljömålssystemet som utgör målbilden för miljölagstiftningen beaktas liksom det lokala miljö- och klimatprogrammet.

Förvaltningens behovsutredning och tillsynsplan tar avstamp i den prioritering som miljömålen anger. Det innebär att en riskbedömning görs utifrån miljömålen när vi planerar vilken tillsyn som ska göras kommande tre år.

Tillsynen styrs genom lagstiftning, vägledning från centrala myndigheter, nationella miljömål, regionala miljömål, lokala miljömål samt den nationella tillsynsstrategin. Exempel på områden som är prioriterade är tillsyn gällande energianvändning för att minska klimatpåverkan från industrierna i staden, tillsyn av enskilda avlopp och tillsyn över förorenade områden.

Klimatförändringarna medför större risk för problem med legionella i stadsvattnet och hög inomhustemperatur i bostäder. Exempel från länder i Europa med ett varmare klimat visar att varmare väder försämrar råvattnet och ökar risken för tillväxt av legionella i det kommunala ledningsnätet. Miljötillsyn har tidigare planerat och fortsätter att planera för tillsyn av bostäder och lokaler. Fokusområden i tillsynen är legionella, inomhustemperaturer och solskydd. De lokaler vi prioriterar är sådana där känsliga grupper (barn och äldre) vistas (skolor, badanläggningar, äldreboenden).

Folkhälsomyndigheten publicerade en ny tillsynsvägledning om temperatur inomhus den 15 maj 2024, vilken miljöförvaltningen använder i de bedömningar som görs i ärenden som handlar om för höga inomhustemperaturer. En förändring jämfört med tidigare är att de nya allmänna råden har ett större fokus på höga temperaturer. Som tidigare innehåller de allmänna råden riktvärden för både lägsta och högsta inomhustemperatur. En viktig förändring jämfört med tidigare är nya råd om vilka åtgärder som kan vidtas i fastigheter för att sänka inomhustemperaturen när det är varmt ute. I tillsynsvägledningen finns även en beskrivning av hur en utredning av inomhustemperatur kan göras.

Tillsyn som ytterligare skulle kunna öka skydd och förebygga risker

Miljötillsyn arbetar kontinuerligt med omvärldsbevakning i syfte att kunna göra kloka prioriteringar av vilken tillsyn vi ska göra. Att göra analyser av effekten av vår tillsyn är viktigt. För att kunna göra det behövs träffsäkra indikatorer och det är något förvaltningen arbetar med att ta fram, genom våra kvalitetssamordnare. Analyserna tillsammans med vår omvärldsbevakning ligger sedan till grund för vår prioritering. Omvärldsbevakning sker i det dagliga arbetet och är en del av vårt arbetssätt. Det inspektörerna fångar upp läggs in i strukturen för vår planering. Kvalitetssamordnare, verksamhetsutvecklare och chefer gör detsamma. En analys av materialet görs inför varje behovsutredning på olika nivåer (strategiskt och operativt). På så sätt bidrar tillsynen till att förebygga och minska hälso- och miljörisker av de ökande klimatförändringarna.

Miljötillsyn har uppmärksammat Folkhälsomyndighetens stödmaterial för att ta fram en handlingsplan för att förebygga värmerelaterad ohälsa. Det är enheten för hälsoskydd som kommer att påbörja ett sådant arbete. Likaså är en utbildning som Länsstyrelsen, SMHI och Folkhälsomyndigheten bjuder in till planerad till september. Den avser utbildning och erfarenhetsutbyte kring värmebölja i förskola.

Kyltorn är numera anmälningspliktigt och bakgrunden till det är att undvika smitta av legionella. Legionella förökar sig i duschar, bubbelpooler, vanliga vattenledningar och klimatanläggningar, såsom kyltorn. Dessa används för att med hjälp av vatten kyla ner verksamheter där den vanliga ventilationen inte är tillräcklig. I takt med att klimatet blir varmare ökar också användandet av klimatanläggningar. Hälsoskyddsenheten har förberett för att få ut relevant information på förvaltningens hemsida samt för att kunna handlägga anmälningar av kyltorn. Vi bevakar nyheter från både Folkhälsomyndigheten och Naturvårdsverket för att få vägledning i handläggningen.

Förvaltningens bedömning

Miljöförvaltningen bedömer att vi utför en riskbaserad och ändamålsenlig tillsyn som är miljömålsstyrd. Vidare bedriver vi en systematisk omvärldsbevakning som säkerställer att tillkommande och ökande miljö- och hälsorisker identifieras och möts med effektiv tillsyn. På så sätt bidrar tillsynen till att förebygga och minska hälso- och miljörisker av de ökande klimatförändringarna.

Peter Berntsson

Tillförordnad direktör

Kristina Frisén

Tillförordnad avdelningschef